

Notat

Dato: 20.03.2019
Arkivsak: 2019/2155-1
Saksbehandlar: oydzien

Til: Utval for opplæring og helse

Frå: Fylkesrådmannen

Notat om gartnarundervisninga ved Voss vidaregåande skule Innleiing

Fylkesrådmannen viser til møteprotokoll frå møte i Utval for opplæring og helse, 05.02.19, sak PS 5/19, der Emil Gadolin sette fram følgjande forslag:

«Utval for opplæring og helse ønsker at vaksenopplæringstilbodet ikkje blir flytta frå Hjeltnes til Voss. I den perioden som skulen nå er inne i er det viktig at heilheita i tilbodet med bla fagskole og vaksenopplæring vert bevart for å sikre ei sunn og god drift. Eventuelle diskusjonar om flytting av tilbod bør heller takast i samband med evalueringa av prosjektet med produksjonsskulen.»

Dan Femoen sette fram følgjande forslag:

«Ber om ei orienteringssak av ei eventuell flytting av vaksenopplæringstilbodet frå Hjeltnes til Voss til neste møte i Utval for opplæring og helse.»

Orienteringa i det følgjande oppsummerer

- hovudtrekk i utviklinga av opplæringstilbodet
- faglege og praktiske utfordringar ved vidare drift av tilbodet på Hjeltnes
- driftsfaglege vilkår for tilbodet på Voss vidaregåande skule
- næringsstrategiske vurderingar ved å nytta Voss som opplæringsstad for kompetansetilboda inn mot frukt- og bærneringa i nye Vestland fylkeskommune
- Voss som strategisk opplæringsstad for næringa i søknad om finansiering av tiltaket frå Mat og landbruksdepartementet

Om opplæringstilbodet

Tilbod om gartnarutdanning for vaksne har sidan 2009 vore eit tilbod ved tidlegare Hjeltnes vidaregåande skule. Frå august 2017 vart det faglege ansvaret og ansvaret for gjennomføring av tilbodet flytta til Voss vidaregåande skule i tråd med skulebruksplanen og avvikling av Hjeltnes vidaregåande skule. Voss

vidaregåande skule er i denne samanhengen nettverksskule under vaksenopplæringscenteret ved Voss gymnas, jfr modell for vidaregåande opplæring for vaksne i Hordaland.

Dei vidaregåande opplæringstilboda til vaksne innanfor gartnarnæringa og landbruk / agronom er primært tilbod for vaksne som står i næringane eller skal ta over bruk. Tilboda er ikkje avgrensa av vaksenretten. Rundt rekna 90 % av deltakarane på landbruk / agronom har overtatt eller skal overta gard, medan om lag 70% av deltakarane på gartnarnæringa arbeider i næringa.

Oversikt over søkarar og inntak til opplæringstilbodet i gartnarnæringa

Elevkull	Søkartal	Inntak	Fullført og bestått	Arbeid i næringa etter fullført utdanning
2009-11	19	12	11	64%
2011-13	23	16	12	67%
2013-15	28	16	12	83%
2014-16	36	19 *	16	69%
2015-17	30	16	14	71%
2016-18	32	16	11	63%
2017-19	36	16		
2018-20	32	16		

Fagleg administrativt ansvar og økonomi

Slik det har vore inneverande skuleår, når det no ikkje er noko fagleg og administrativ tilknytning mellom Voss vidaregåande skule og Hjeltnes, medfører kursgjennomføring på Hjeltnes store bindingar på timeplanlegginga til Voss vidaregåande skule og gjer det samstundes vanskelegare å fylgje kurset opp administrativt og pedagogisk for avdelingsleiar. Opplæringstilbodet er organisert ved 3 faglærarar og 2 instruktørar frå Voss vidaregåande skule. Med reise og opplæringstimar ved Hjeltnes går heile arbeidsdagen med. Dersom tilbodet skal vidareførast på Hjeltnes også komande skuleår må budsjett for opplæringstiltaket eventuelt kompensera for reise- og vikarkostnader. Det vert elles peika på at ei evaluering av produksjonsskulen på Hjeltnes ikkje kan nytta hospiterande aktivitetar som vidaregåande tilbod eller fagskuletilbod for vaksne i evalueringsgrunnlaget.

Gjennomføring av tilbodet på Voss vidaregåande skule

Voss vidaregåande skule meiner å ha tilstrekkelege opplæringsfasilitetar på Voss til å gjennomføra opplæringa ved skulen, der ein for å styrka den praktiske opplæringa kan nytta nærområdet og ekskursionar til næringane innan frukt- og bær i heile regionen. Elevane under opplæring er informert om Voss vidaregåande skule som ny opplæringsstad frå hausten. Det er elles inngått avtale om overnatting med Voss Vandrarheim for å ivareta tilreisande elevar.

Voss som opplæringsstad

I det interne samarbeidet for grøn kompetanse mellom avdelingane regional og opplæring har ein registrert dei fagleg praktiske utfordringane med Hjeltnes som undervisningsstad, samstundes som ein legg vekt på Voss som strategisk skulestad for å møta etterspurnaden etter kompetanse frå frukt- og bæræringa i den

nye fylkeskommunen. Ein har sett det som vesentleg å etablera opplæringa på ein skule og eit fagmiljø som vert omfatta av skulebruksplanen. Det er løyvd regionale utviklingsmidlar til prosjekt «Vidareføring av gartnarutdanning for vaksne», leia av vaksenopplæringscenteret på Voss gymnas. Prosjektet skal m.a. leggje til rette for nytt samarbeid med fagmiljøa i Sogn og Fjordane. Det er elles inngått eit samarbeid med fylkeskommunen i Sogn og Fjordane med utgangspunkt i Voss som gjer at gartnar tilbodet kan rekruttera deltakarar frå næringsmiljøa i Sogn og Nordfjord.

Finansiering

Dei vidaregåande opplæringstilboda for vaksne innan gartnarnæring og landbruk har i fleire år vore finansiert av eit spleiselag mellom Hordaland bondelag og Hordaland småbrukarlag ved kompetansemidlar i jordbruksoppgjeret, og Hordaland fylkeskommune ved regionalavdelinga og opplæringsavdelinga, jfr Samarbeidsgruppa for grøn kompetanse ^①. Frå høvesvis 2018 og 2019 vart tilbodet til agronomar og til gartnarar gjort om til nasjonale opplæringsordningar for vaksne ufaglærte i grøn sektor og vart finansiert direkte over jordbruksavtalen ved Mat og landbruksdepartementet. I søknaden til landbruksdepartementet er det lagt vekt på den sentrale rolla frukt- og bærproduksjonen har i nye Vestland fylkeskommune og dermed i nasjonal samanheng, og den sentrale lokaliseringa Voss har som opplæringsstad for dei store frukt- og bærregionane i det nye fylket. Det vart for skuleåret 2019/2020 samla søkt om kr 1.695.074,- til finansiering av 2 klassar i kvart fag/nivå, til saman 4 klassar. Tiltaket fekk tildelt kr 1.650.000,- som er den største tildelinga på landsbasis.

Motstand mot å flytta tilbodet frå Hjeltnes

Etter at planane om å flytta opplæringstilbodet til Voss vart kjent, har det kome sterke ønskje og argument for å vidareføra tilbodet ved anlegget på Hjeltnes. Argumentasjonen er dels lokalt orientert og dels fagleg forankra, og har kome til uttrykk i engasjerte innlegg i lokalpressa frå m.a. Hordaland Bondelag og Sogn og Fjordane Bondelag, og i brevs form frå Hordaland Gartnarlag.

Engasjement og argument frå relevante aktørar knytt til opplæringstilbodet endrar ikkje dei regionale og opplæringsfaglege vurderingane som er gjort ved å velja Voss vidaregåande skule som opplæringsstad, som skissert ovanfor. Styrken og breidda i engasjementet mot flytting tilseier like fullt at ein for alle praktiske omsyn kan opna for å gjennomføra opplæringstilbodet for skuleåret 2019 – 2020 på Hjeltnes. Fylkesrådmannen vil vurdere lokaliseringa på nytt ved etablering av Vestland fylkeskommune.

①

Samarbeidsgruppa for grøn kompetanse består av deltakarar frå Hordaland Bondelag, Hordaland bonde og småbrukarlag, Innovasjon Norge/landbruk, Fylkesmannen landbruksavdelinga, HFK ved regionalavdelinga og opplæringsavdelinga.